

УКРАЇНСЬКИЙ ІСТОРИЧНИЙ ЖУРНАЛ

№4 (553)
липень–серпень
2020

Головний науковий редактор:
академік НАН України *ВАЛЕРІЙ СМОЛІЙ*

Редколегія:

Геннадій Боряк (заступник головного наукового редактора), *Владислав Верстюк, Степан Віднянський, Віктор Горобець, Олександр Гуржій, Андреа Граціозі* (Неаполь, Італія), *Віктор Даниленко, Олександр Донік* (заступник головного наукового редактора, відповідальний за випуск), *Роман Дрозд* (Слупськ, Польща), *Станіслав Кульчицький, Олександр Лисенко, Володимир Литвин, Іван Патрільяк, Руслан Пиріг, Сергій Плохій* (Кембридж, МА, США), *Олег Рафальський, Олександр Реєнт* (заступник головного наукового редактора), *Володимир Ричка, Олександр Рубльов, Петро Сас, Франк Сисин* (Торонто, Канада), *Валерій Солдатенко, Ігор Соляр, Тетяна Таїрова-Яковлева* (Санкт-Петербург, Російська Федерація), *Володимир Троцинський, Олександр Удод, Юрій Шаповал, Олексій Ясь*

Рекомендовано до друку вченою радою Інституту історії України НАН України, протокол №7 від 02.07.2020 р.

«Український історичний журнал» включено до Переліку наукових фахових видань України, категорія «А» (наказ МОН України від 17.03.2020 р. №409)

Відповідальний секретар:
В'ячеслав Григор'єв

Редактори:
В'ячеслав Григор'єв
Ольга Донік

Макет і верстка:
Аліна Михайлова-Зінченко

Електронна версія:

🌐 uhj.history.org.ua/uk
🌐 history.org.ua/uk

«УІЖ» індексується в міжнародних наукометричних базах даних: EBSCO, ESCI (Web of Science Core Collection), Google Scholar, Index Copernicus, Slavic Humanities Index

Формат 70x100/16. Гарн. Century Schoolbook
Папір офсет. №1. Друк офсет.
Ум. друк. арк. 19,5. Обл.-вид.арк.21
Тираж 380 прим. Зам. №249
Підписано до друку 26.08.2020 р.
Свідоцтво про державну реєстрацію
друкованого засобу масової інформації
серія КВ №24263-14103ПР видане
Міністерством юстиції України 27.12.2019 р.

Віддруковано з оригінал-макета
у ТОВ «ДІА»

Свідоцтво ДК №1149
від 12.12.2002 р.
Адреса: вул. Васильківська, 45, оф.400
м. Київ, Україна, 03022
Тел./факс: +380 (44) 257-16-15
E-mail: dia_1997@ukr.net

UKRAINIAN HISTORICAL JOURNAL

Institute of History of Ukraine, I.F.Kuras Institute of Political and Ethno-National Research. Founded in 1957. Published 6 times a year. Editor-in-chief Valerii Smolii. Address of the editorial office: 4, M.Hrushevskoho, office 501, Kyiv, Ukraine, 01001. Tel. +380 (44) 278-52-34, fax +380 (44) 279-63-62, e-mail: uhj@history.org.ua

**Адреса редакції: вул. М. Грушевського, 4, офіс 501, Київ, Україна, 01001
Тел. +380 (44) 278-52-34, факс +380 (44) 279-63-62, e-mail: uhj@history.org.ua**

Науковий журнал. Заснований 1957 р. Виходить 6 разів на рік. © Редакція «УІЖ»

ЗМІСТ

ІСТОРИЧНІ СТУДІЇ

- Келембет С. (Київ).** Князь Федір (Федюшко) Любартович: володіння в коронній Русі та їх державно-правовий статус 4
- Таїрова-Яковлева Т. (Санкт-Петербург, Російська Федерація).** Могила Богдана Хмельницького у Суботові та перспективи її пошуків 21
- Шевчук А. (Житомир).** Судове врегулювання поземельних відносин у Правобережній Україні (1797–1840 рр.) 29
- Шандра В. (Київ).** Дворянство «українських губерній» Російської імперії у земському самоврядуванні (1860-ті рр. – початок ХХ ст.) 46
- Бородій А. (Тернопіль), Завальнюк О. (Кам'янець-Подільський), Федьков О. (Кам'янець-Подільський).** Слідами одного анонімного листа: орендування земель євреями у Правобережній Україні наприкінці ХІХ – на початку ХХ ст. 61
- Левітас Ф. (Київ), Ковбасенко Ю. (Київ), Салата О. (Київ).** Репрезентація українсько-єврейських відносин у творах Шолом-Алейхема та Б.Грінченка 77
- Разиграєв О. (Луцьк).** Повсякдення в'язня в пенітенціарних закладах ІІ Речіпосполитої: вибрані аспекти (за матеріалами Волині та Східної Галичини) 85
- Стасюк О. (Львів).** Роль місцевих рад у політичних та економічних трансформаціях західних областей УРСР повоєнного періоду 97
- Шоповал Ю. (Київ), Васильєва І. (Київ), Матвієнко І. (Київ).** Українське суспільство у 2014–2020 рр.: проблеми політики декомунізації 110
- Mykhaylovskiy V. (Kyiv).** Podolian Melting Pot: Formation of Multicultural Community of Nobles on the Eastern Border of Polish Kingdom of the Fifteenth Century Europe 125

МЕТОДОЛОГІЯ. ІСТОРІОГРАФІЯ. ДЖЕРЕЛОЗНАВСТВО

- Калакура Я. (Київ).** Зміна поколінь істориків як методологічний та світоглядний діалог в українській історіографії (кінець ХІХ – перше двадцятиріччя ХХІ ст.) 137

Яблонський В. (Київ). Державний центр УНР в екзилі у 1920–1992 рр.: історіографія проблеми 155

Машталір В. (Київ). Військова атрибутика в родинних колекціях та зібраннях української козацької еліти 166

НА ДОПОМОГУ ВИКЛАДАЧЕВІ ІСТОРІЇ

Гребенюк М. (Київ), Грицюк В. (Київ), Щипанський П. (Київ). Історична періодизація антитерористичної операції на сході України (14 квітня 2014 – 30 квітня 2018 рр.) 176

MISCELLANEA

Русина О. (Київ). До історії Любеча у XIV–XV ст. 192

РЕЦЕНЗІЇ Й ОГЛЯДИ

Нариси з соціокультурної історії українського історієписання: субдисциплінарні напрями (В.Доброчинська, Рівне) 200

Прищепя О. «Місця зустрічі»: культурне довкілля міст Правобережної України (кінець XVIII – початок XX ст.) (В.Волошенко, Київ) 204

Україна в історії Європи XIX – початку XXI ст.: історичні нариси (Є.Бевзюк, Ужгород) 210

Етнічні спільноти та конфесії на Волині: історія та сучасність (В.Бортніков, Луцьк; Ю.Ємельянова, Луцьк) 218

Іван Климентійович Рибалка: життя, творчість, дослідження: Матеріали наукових читань пам'яті професора І.К.Рибалки (С.Водотика, Херсон; В.Петровський, Харків) 223

ХРОНІКА

Ващук Д. (Київ), Калущий С. (Кам'янець-Подільський). Круглий стіл «Українська еліта в історичній ретроспективі» 230

Таранець С. (Київ). Українсько-японська співпраця в галузі дослідження історії та культури старообрядства 233

Надходження до бібліотеки Інституту історії України НАНУ 236